

Valtuustoaloite kaupungin liittymiseksi ikäystävällisten kuntien verkostoon

51/00.04.00/2025

KV 27.01.2025 § 24

Valtuutettu Sirkka-Liisa Ilvonen luki allekirjoittamansa kaupungin liittymistä ikäystävällisten kuntien verkostoon koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

” Aloite Forssan kaupungin liittymiseksi ikäystävällisten kuntien verkostoon

Kunta voi osoittaa sitoutumista ikäystävällisyyteen liittymällä Maailman Terveysjärjestö WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon (Age Friendly Cities and Communities). Suomen kunnista verkostossa ovat jo mm. Tampere, Nokia ja Turku. Päätös liittymisestä on tehty useassa muussakin kunnassa.

Verkostoon liittyminen ei synnytä kunnalle suoria velvoitteita. Kunta määrittelee itse, kuinka se toteuttaa ikäystävällisyyttä. WHO:n verkosto voi kuitenkin arvioida kuntia tiettyjen kriteereiden pohjalta. Maailmanlaajuisen verkoston jäsenet voivat vaihtaa kokemuksia asiantuntijoiden kanssa ja jakaa hyväksi koettuja käytänteitä. Tampereella ikäystävällisyys näkyy esimerkiksi säännöllisinä terveystarkastuksina, iäkkäiden äänestys- ja osallistumisaktiivisuutena, kahtena kunnallisena vanhusasiamiehenä sekä erilaisina ikääntyneiden neuvonta- ja palvelupisteinä.

Kuntien rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä korostuu jatkossa. Siksi Forssankin tulee olla ikäystävällinen kunta ja edistää ikääntyneiden hyvinvointia sekä huomioida ikääntyneen väestön tarpeet päätöksenteossaan osallistamalla kuntalaisia aktiivisesti. Ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistäväillä toimenpiteillä on myönteinen vaikutus myös kunnan ja hyvinvointialueiden talouteen. Oikeilla toimenpiteillä voidaan siirtää yhä useamman ikääntyneen kasvavaa sote-palveluiden tarvetta myöhäisemmäksi.

Ikäystävällisyyden keskeisiä elementtejä ovat:

1) Päätöksenteon on oltava ikäystävällistä. Asukaslähtöinen demokratia edellyttää ikäihmisten kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksia. Vanhusneuvostoilla on oltava todellista vaikutusvaltaa, erityisesti jo asioiden valmisteluvaiheessa. Vaikuttamismahdollisuuksia voitaisiin vahvistaa myöntämällä vanhusneuvoston edustajalle puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksiin ja ikääntyneiden kannalta keskeisten lautakuntien kokouksiin. Digitalisointi ei saa johtaa ikäihmisten mielipiteiden sivuuttamiseen. Nettisivujen suunnittelun lähtökohtana on oltava käyttäjien tarpeet ja saavutettavuus. Tietoa kuntien palveluista on oltava saatavilla myös painettuna. Vaadimme, että kunta postittaa säännöllisesti jokaiselle 70-vuotta täyttäneelle kuntalaiselle tiedotteen kunnan keskeisistä

palveluista. Kunnan digitaalisten palveluiden rinnalla on oltava mahdollisuus kasvokkain tapahtuvaan palveluun ja myös puhelinpalveluun. Kansalaistoiminnan tuki ja hyvät toimitilat tukevat ikääntyneiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vapaaehtoistyötä ja myös vähentävät mielenterveysongelmia.

2) Elinympäristön kehittämisessä, kuten kaavoituksessa ja rakentamisessa, on otettava huomioon ikäihmiset. Asumisen, liikenteen ja elinympäristön pitää olla esteetöntä, turvallista ja viihtyisää. Yhteisölliset asumisratkaisut, monipuoliset ja saavutettavat lähipalvelut ja oikeus lähiluontoon edistävät tutkitusti henkistä hyvinvointia. Kunnan on varmistettava, että ikääntyneille asukkaille on riittävästi sopivia esteettömiä asuntoja. Yksikään liikuntarajoitteinen ikääntynyt ei saa jäädä kotinsa vangiksi. Yhteisöllisessä asumisessa tulee luoda toimivia käytäntöjä, joilla asumisen ja palvelutarpeen ratkaisut yhdistetään kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyönä hyödyntämällä tarvittaessa kolmannen sektorin ja yritysten osaamista.

3) Julkisia palveluita on kehitettävä ikäihmisten tarpeet huomioon ottaen. Sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi pitää kunnan vastuulla olevien liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden olla ikäystävällisiä. Kunnan liikuntatilojen hinnoittelu on toteutettava matalan kynnyksen periaatteella. Kunnan on oltava aktiivisesti ja oma- aloitteisesti yhteydessä ikääntyneisiin ja kartoitettava palveluiden tarpeet. Palveluiden kehittämisessä on myös otettava huomioon ikääntyneen väestön moninaisuus.

Esitys

Edellä olevan perusteella esitämme, että Forssan kaupunki liittyy ikäystävällisten kuntien verkostoon sekä toiminnassaan edistää iäkkäiden hyvää elämää ja toteuttaa ikäystävällisyyttä.”

Valtuutettu Sirkka-Liisa Ilvosen lisäksi valtuustoaloitteessa olivat mukana valtuutetut Suvi Aaltonen, Kristiina Halonen, Katariina Pohjalainen ja Tapio Virtanen.

Päätös

Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.